

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr

Να διατηρηθεί μέχρι.....

**Δ/ση Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Τμήμα Α΄**

Βαθμός Ασφαλείας

Μπελόγια Π. (eTwinning-Εθνική Υπηρεσία
Υποστήριξης) etwinning@sch.gr
Τηλέφωνο: 210 344 3285

Μαρούσι, 06-11-2015

Τμήμα Γ΄

Αρ. Πρωτ. 178852/ΓΔ4

Σ. Λαπατά (ΑΥ), (ΠΘ), (ΠΕ)
Τηλ: 210 344 3318, Fax: 210 344 3354

Βαθ. Προτερ. ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

**Δ/ση Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης**

Τμήμα Γ΄

ΠΡΟΣ: ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Α. Βάρλα (ΑΥ), (ΑΣ), (ΠΘ)

Χ. Αρβανίτη

t05sde9@minedu.gov.gr

Τηλ.: 210 344 3272, 2242, Fax: 210344 2245

Τμήμα Δ΄

Α. Ξυλόκοτα (ΠΕ)

t05sde1@minedu.gov.gr

Τηλ.: 210 344 3791, Fax: 210 344 3343

Δ/ση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Τμήμα Β΄

Α. Μαγουλάς (ΑΥ), (ΠΘ), (ΠΕ)

Ν. Ασμαργιανάκη

nasmargianaki@minedu.gov.gr

Τηλ: 210 344 2212, 2034

Αυτοτελές Τμήμα Επαγγελματικού

Προσανατολισμού

Μ. Καραμαλάκου-Λάππα

sep@minedu.gov.gr

Τηλέφωνο: 210 344 2222, 210 344 2224

Αυτοτελής Διεύθυνση Ευρωπαϊκών και Διεθνών

Θεμάτων

Αν. Ευθυμίου (ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ERASMUS+) programs@minedu.gov.gr

Τηλέφωνο: 210 344 3195

**ΘΕΜΑ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
(Αγωγής Σταδιοδρομίας, Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης,
Πολιτιστικών Θεμάτων, eTwinning και ERASMUS+)
ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2015-2016**

Κατά τη σχολική χρονιά 2015-16 και για τον καλύτερο σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων: Αγωγής Σταδιοδρομίας (ΑΣ), Αγωγής Υγείας (ΑΥ), Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ), Ευρωπαϊκών προγραμμάτων

ERASMUS+ και eTwinning στα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ισχύουν τα ακόλουθα:

1. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1.1. Σχεδιασμός

Η διαδικασία ανάπτυξης Σχολικών Δραστηριοτήτων έχει ως εξής: Με την έναρξη του σχολικού έτους 2015-2016 οι Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας (ΑΥ), Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ), Σχολικών Δραστηριοτήτων και οι Υπεύθυνοι ΣΕΠ των ΚΕΣΥΠ ενημερώνουν τους Διευθυντές και τους Συλλόγους Διδασκόντων των σχολικών μονάδων, για τις δυνατότητες ανάπτυξης και τη μεθοδολογία εφαρμογής προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων. Στη συνέχεια ο Διευθυντής, σε ειδική συνεδρίαση, ενημερώνει σχετικά τους εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να αναλάβουν την υλοποίηση προγράμματος συγκροτούν μαθητική ομάδα, η οποία μπορεί να αποτελείται:

- από το σύνολο των μαθητών ενός σχολικού τμήματος (Α/θμια και Β/θμια)
- από ομάδα μαθητών/τριών διαφορετικών τμημάτων ή τάξεων (Γ/σια, ΓΕΛ, ΕΠΑΛ) ή και τμημάτων ειδικότητας ΕΠΑΛ/ΕΚ (Β/θμια)
- από μαθητές του σχολείου σε συνεργασία με μαθητές άλλου σχολείου (Β/θμια)

Όταν συγκροτηθεί η ομάδα, ο εκπαιδευτικός επιλέγει σε συνεργασία με τους μαθητές/τριες το θέμα του προγράμματος. Σε ό,τι αφορά την επεξεργασία των θεμάτων, υπενθυμίζουμε τις βασικές αρχές που εφαρμόζονται στα προγράμματα των Σχολικών Δραστηριοτήτων: η διεπιστημονική θεώρηση, η βιωματική προσέγγιση, η ενθάρρυνση της μαθητικής πρωτοβουλίας, το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, η ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου, η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και οι αρχές της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη. Μετά την επιλογή του θέματος, ακολουθεί ο σχεδιασμός του προγράμματος που περιλαμβάνει τον τίτλο, τα υποθέματα, τους στόχους, το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία, το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης, τις ενδεχόμενες συνεργασίες, τα πεδία σύνδεσης με τα αναλυτικά προγράμματα, το ημερολόγιο προγραμματισμού δραστηριοτήτων, τα ονοματεπώνυμα των εκπαιδευτικών και τα ονοματεπώνυμα των μαθητών που θα συμμετέχουν. Στη συνέχεια, συμπληρώνεται με τις πληροφορίες αυτές «Σχέδιο υποβολής προγράμματος Σχολικών Δραστηριοτήτων», υπόδειγμα του οποίου επισυνάπτεται (παράρτημα 1).

1.2. Έγκριση

Τα συμπληρωμένα σχέδια εγκρίνονται από τον Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας ή των σχολικών μονάδων, σε περίπτωση συνεργασίας σχολείων, και στη συνέχεια υποβάλλονται **στους Υπευθύνους των οικείων Διευθύνσεων Εκπαίδευσης**, προκειμένου οι τελευταίοι να δώσουν τεκμηριωμένη εισήγηση έγκρισής τους στην Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων. Στην Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων συμμετέχουν σύμφωνα με τις Υ.Α.: 1) Γ2/4867 (Β'629/1992), 2) Γ1/377/865 (Β'577/1992) και 3) Γ7/107631 (Β'1477/2003) οι Υπεύθυνοι/νες Σχολικών Δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα στις Διευθύνσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Α' Αθήνας, Β' Αθήνας, Γ' Αθήνας, Δ' Αθήνας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά, Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Δυτικής Θεσσαλονίκης και Αχαΐας οι Υπεύθυνοι/νες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Αγωγής Υγείας (ΑΥ) Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ) και σε όλες τις άλλες Διευθύνσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης οι Υπεύθυνοι/ες Σχολικών Δραστηριοτήτων (ΣΔ). Ειδικότερα, στις Διευθύνσεις Β/θμιας Εκπαίδευσης της χώρας συμμετέχει και ένας Υπεύθυνος ΣΕΠ των ΚΕΣΥΠ. Για την τελική έγκριση των προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων αρμόδιος είναι ο Διευθυντής της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, αφού λάβει υπόψη του τη γνώμη της Επιτροπής, τους στόχους των προγραμμάτων και τις δυνατότητες των σχολείων σε ώρες και διδακτικό προσωπικό.

Επισημαίνεται ότι στα ολοήμερα Δημοτικά σχολεία (ΕΑΕΠ) με το αναμορφωμένο διδακτικό ωράριο, στην ευέλικτη ζώνη αναφέρονται συγκεκριμένα θεματικά προγράμματα που εφαρμόζονται

μία ώρα την εβδομάδα, ως εξής: Α΄ τάξη: Αγωγή Υγείας, Β΄ τάξη: Διατροφικές συνήθειες, Γ΄ τάξη: Κυκλοφοριακή Αγωγή, Δ΄ τάξη: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι θα αναλάβουν αυτά τα προγράμματα της Ευέλικτης Ζώνης μπορούν να τα υποβάλουν εκτός από το Σχολικό Σύμβουλο και στον αντίστοιχο Υπεύθυνο Σχολικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ώστε να ενημερώνονται για επιπρόσθετο υλικό και θεματικές επιμορφωτικές εκδηλώσεις.

Οι Υπεύθυνοι/νες Αγωγής Υγείας (ΑΥ), Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ), Σχολικών Δραστηριοτήτων και οι Υπεύθυνοι/νες ΣΕΠ των ΚΕΣΥΠ οφείλουν να παρακολουθούν την ομαλή και με ενεργό παρουσία των συμμετεχόντων εξέλιξη των προγραμμάτων, να υποστηρίζουν και να αξιολογούν τα υλοποιούμενα προγράμματα ευθύνης τους και **μετά από σχετική έγκριση από τους οικείους Διευθυντές Εκπαίδευσης όσον αφορά στην Πρωτοβάθμια Εκπ/ση και από τις αρμόδιες Δ/νσεις του ΥΠ.Π.Ε.Θ. όσον αφορά στη Δευτεροβάθμια Εκπ/ση** να οργανώνουν επιμορφωτικές συναντήσεις, σεμινάρια, ημερίδες, καθώς και να επιμορφώνουν κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικούς, που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία στην υλοποίηση προγραμμάτων. Για όλα τα προαναφερόμενα μπορούν να συνεργάζονται με τμήματα Πανεπιστημίων, Σχολικούς Συμβούλους, ΚΠΕ (προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, σεμινάρια με εκπαιδευτικούς), ΟΤΑ, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Αρχεία, μη κυβερνητικούς φορείς, ειδικούς επιστήμονες, επαγγελματίες κ.α. ανάλογα με τις θεματικές των προγραμμάτων.

Οι Υπεύθυνοι/νες ΑΥ, ΠΕ, ΠΘ, Σχολικών Δραστηριοτήτων και οι Υπεύθυνοι/νες ΣΕΠ των ΚΕΣΥΠ καθώς και ο/η Διευθυντής/ντρια της σχολικής μονάδας ελέγχουν την υλοποίηση των εγκεκριμένων προγραμμάτων.

Προτείνεται, όταν αυτό είναι εφικτό, η αρχική ενημέρωση - επίσκεψη στα σχολεία να γίνεται από κοινού, από τους Υπευθύνους όλων των Σχολικών Δραστηριοτήτων (εκεί όπου υπάρχουν περισσότεροι του ενός) και τους υπευθύνους ΣΕΠ των ΚΕΣΥΠ.

Διευκρινίζεται ότι οι όμιλοι των Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων δεν υποβάλλονται για έγκριση ως προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων.

1.3. Δαπάνες υλοποίησης

Για το τρέχον σχολικό έτος δεν προβλέπεται από τον κρατικό προϋπολογισμό κάλυψη δαπανών για αναλώσιμα και υπερωρίες εκπαιδευτικών.

1.4. Διάρκεια και ωράριο υλοποίησης προγραμμάτων – συμμετοχή των Εκπαιδευτικών

Για την Πρωτοβάθμια Εκπ/ση τα προγράμματα Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Πολιτιστικών Θεμάτων υλοποιούνται κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους.

Για τη Δευτεροβάθμια Εκπ/ση η διάρκεια ενός προγράμματος Αγωγής Σταδιοδρομίας, Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Πολιτιστικών Θεμάτων μπορεί να είναι τουλάχιστον 5 μήνες.

Τα προγράμματα στην **Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση** υλοποιούνται **εντός ωρολογίου προγράμματος κατά κύριο λόγο στην ευέλικτη ζώνη και με δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης σε όλα μαθήματα**. Κάθε εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης μπορεί να υλοποιεί έως δύο (2) προγράμματα.

Τα προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων στη **Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση** υλοποιούνται **μετά το πέρας των μαθημάτων**. Κάθε εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης μπορεί να υλοποιεί έως δύο (2) προγράμματα, εκ των οποίων το ένα ως αναλαμβάνων. Κάθε πρόγραμμα μπορεί να υποστηρίζεται από ομάδα 1-3 εκπαιδευτικών, συμπεριλαμβανομένου του αναλαμβάνοντος. Για κάθε πρόγραμμα διατίθεται εβδομαδιαίως ένα **δίωρο**, το οποίο ορίζεται συγκεκριμένα και αναγράφεται στο πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων του σχολείου που εγκρίνει το πρόγραμμα.

Το πρακτικό αυτό συνοδεύει το «Σχέδιο υποβολής προγράμματος» (βλέπε συνοδευτικά έντυπα Παράρτημα 1).

Στις σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης δικαιολογούνται μέχρι δύο ώρες συμπλήρωσης ωραρίου για τους εκπαιδευτικούς, εφόσον έχουν καλυφθεί όλες οι αναθέσεις των ειδικοτήτων τους στη σχολική μονάδα όπου ανήκουν καθώς και σε σχολικές μονάδες του οικείου ΠΥΣΔΕ. Το διατιθέμενο δώρο θα δίνεται ύστερα από απόφαση του οικείου ΠΥΣΔΕ. **Για το σχολικό έτος 2015-2016 οι κοινές ειδικότητες (ΠΕ05, ΠΕ06, ΠΕ07, ΠΕ08, ΠΕ11, ΠΕ16, ΠΕ19, ΠΕ20, ΠΕ32 και ΠΕ18.41) της Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης δεν δικαιούνται συμπλήρωση ωραρίου λόγω έλλειψης διδακτικού προσωπικού. Στις περιπτώσεις στις οποίες στο οικείο ΠΥΣΔΕ και ΠΥΣΠΕ έχουν καλυφθεί πλήρως τα κενά στις προαναφερθείσες ειδικότητες, δύναται να εγκριθεί συμπλήρωση ωραρίου για υλοποίηση προγραμμάτων με απόφαση ΠΥΣΔΕ και ύστερα από σχετική βεβαίωση του οικείου ΠΥΣΠΕ ότι έχουν πλήρως καλυφθεί οι ανάγκες στην αντίστοιχη ειδικότητα.**

Η συμπλήρωση ωραρίου αφορά τον/την εκπαιδευτικό που **αναλαμβάνει** πρόγραμμα ή εναλλακτικά κατανέμεται σε δύο εκπαιδευτικούς του προγράμματος, εφόσον το επιτρέπει το ωρολόγιο πρόγραμμα και το δυναμικό του σχολείου.

Στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης κάθε μαθητής μπορεί να συμμετέχει μέχρι και σε δύο (2) προγράμματα.

Αναφορικά με τα ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus+ και δεδομένου ότι σκοπός τους είναι η διάχυση της γνώσης σε ένα ευρύ πλαίσιο και η εμπλοκή κατά το δυνατό περισσοτέρων συμμετεχόντων, δεν τίθεται περιορισμός στον αριθμό των μελών που απαρτίζουν την παιδαγωγική ομάδα που υποστηρίζει κάθε πρόγραμμα, τόσο στην Πρωτοβάθμια, όσο και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

1.5. Ολοκλήρωση προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων – Βεβαιώσεις Υλοποίησης Προγράμματος

Αμέσως μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων έκαστης σχολικής μονάδας, κατατίθενται τα παραδοτέα εκάστου προγράμματος στον αντίστοιχο Υπεύθυνο και ο Διευθυντής του Σχολείου ενημερώνει εγγράφως τον/τους Υπεύθυνο/ους Σχολικών Δραστηριοτήτων και τους Υπευθύνους ΣΕΠ των ΚΕΣΥΠ για την ολοκλήρωση ή μη των προγραμμάτων του σχολείου, σύμφωνα με το Σχέδιο Υποβολής Προγράμματος που είχε υποβληθεί στην αρχή του σχολικού έτους.

Στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω ενημέρωση χορηγείται Βεβαίωση Υλοποίησης Προγράμματος με τις υπογραφές του Διευθυντή Εκπ/σης και του Υπευθύνου ΑΥ/ΠΕ/ΠΘ/Σχολικών Δραστηριοτήτων/ΣΕΠ-ΚΕΣΥΠ.

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς για όλες τις Σχολικές Δραστηριότητες ορίζεται ημέρα ή διήμερο παρουσίασης-προβολής των προγραμμάτων (γιορτές μαθητικής δημιουργίας) σε τοπικό επίπεδο.

1.6. Συνεργασίες με άλλους φορείς

Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων μπορούν να υλοποιηθούν, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις και διαδικασίες, στο πλαίσιο οποιουδήποτε προγράμματος εγκεκριμένης συνεργασίας του ΥΠ.Π.Ε.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, δημόσιους οργανισμούς, φορείς τοπικής ή περιφερειακής αυτοδιοίκησης, ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΚΠΕ κ.ά. καθώς επίσης και στο πλαίσιο υλοποίησης καινοτόμων προγραμμάτων ή προγραμμάτων διεθνών συνεργασιών. Για οποιαδήποτε συνεργασία με φορείς ή φυσικά πρόσωπα **μέσα** στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, θα πρέπει να υπάρχει:

- έγκριση του φορέα από τις αρμόδιες Δ/νσεις του ΥΠ.Π.Ε.Θ. (οι εγκρίσεις ισχύουν για ένα σχολικό έτος),
- η σύμφωνη γνώμη του Συλλόγου Διδασκόντων της σχολικής μονάδας.

1.7. Προθεσμία υποβολής Προγραμμάτων

Τα σχέδια προγραμμάτων πρέπει να υποβληθούν **μέχρι τις 20 Νοεμβρίου 2015**, στον αντίστοιχο Υπεύθυνο της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

Οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης **πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες έγκρισης των υποβληθέντων σχεδίων προγραμμάτων μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2015.**

1.8. ΕΠΙΚΑΙΡΟ ΘΕΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015-16

Στο πλαίσιο της κοινωνικά κριτικής διάστασης της εκπαίδευσης, της ενίσχυσης του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και πολιτικού γραμματισμού των μαθητών, με κυρίαρχες τις έννοιες της κοινωνικής δικαιοσύνης, αλληλεγγύης, δημοκρατίας, διαπολιτισμικότητας και αγωγής υγείας και αξιοποιώντας τη συσσωρευμένη εμπειρία των θεματικών ετών για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (Ανθρώπινα δικαιώματα – Ενεργός πολίτης) την τρέχουσα σχολική χρονιά συνιστάται να δοθεί προτεραιότητα σε θέματα **μετανάστευσης, προσφυγιάς και ασύλου**, με δεδομένα: α) τη διόγκωση του προσφυγικού προβλήματος και β) την ανάγκη ευαισθητοποίησης των μαθητών.

Ενδεικτικοί θεματικοί άξονες:

- Ανθρώπινα δικαιώματα και αξίες
- Δικαιώματα του παιδιού
- Προσφυγικό /μετανάστευση / άσυλο
- Γεωπολιτικά ζητήματα (φυσικοί πόροι, σύνορα)
- Πόλεμος και προσφυγικό
- Περιβαλλοντικοί πρόσφυγες
- Πρόσφυγες και υγεία
- Εμπορία και παράνομη διακίνηση ανθρώπων (trafficking)
- Ζητήματα ταυτότητας, ενσωμάτωσης, διαπολιτισμικός διάλογος
- Προσφυγικό/μετανάστευση και δράσεις Διεθνών Οργανισμών
- Ενεργός πολίτης, Κοινωνία των πολιτών, εθελοντισμός, ΜΚΟ
- Προσφυγικό/μετανάστευση και ΜΜΕ
- Ελληνικά μεταναστευτικά και προσφυγικά ρεύματα διαχρονικά (χώρες υποδοχής, αίτια)

Οι Υπεύθυνοι Π.Ε., Α.Υ., Π.Θ. και Σχολικών Δραστηριοτήτων καθώς και τα ΚΠΕ θα υποστηρίξουν με αντίστοιχες δράσεις την εκπόνηση σχετικών σχολικών προγραμμάτων.

2. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Οι Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Πολιτιστικών Θεμάτων, Σχολικών Δραστηριοτήτων και οι Υπεύθυνοι ΣΕΠ των ΚΕΣΥΠ παρακολουθούν, υποστηρίζουν τα αντίστοιχα προγράμματα των σχολικών μονάδων της οικείας Διεύθυνσης και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους:

- επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους σε αυτά
- συμβάλλουν στον σχεδιασμό των προγραμμάτων και προτείνουν θεματολογία

- βοηθούν τους εκπαιδευτικούς στον σχεδιασμό του προγράμματος, ενθαρρύνοντας καινοτόμες προσεγγίσεις
- λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές: επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες και οργανώνουν συναντήσεις ομάδων εκπαιδευτικών, με σκοπό την ενημέρωση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα βιβλιογραφίας, μεθοδολογίας, αλλά και για την μετάδοση/διάχυση των πληροφοριών και γνώσεων από τα κάθε είδους επιμορφωτικά σεμινάρια και συναντήσεις στα οποία συμμετέχουν οι ίδιοι
- εμπυχώνουν και στηρίζουν τους μαθητές στην διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης μέσα από την έρευνα, την ανάλυση-σύνθεση των δεδομένων και τη βιωματική προσέγγιση
- οργανώνουν εκδήλωση με τη λήξη του σχολικού έτους, στην οποία παρουσιάζονται τα προγράμματα των σχολείων της Διεύθυνσης
- ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για επιστημονικές συναντήσεις, σεμινάρια, ημερίδες κ.ά. των τομέων ευθύνης τους, καθώς και για τις δυνατότητες συμμετοχής τους σε θεματικά σχολικά δίκτυα
- παρακολουθούν την πορεία υλοποίησης των προγραμμάτων σε όλα τα σχολεία περιοχής ευθύνης τους
- οργανώνουν σεμινάρια – ημερίδες και επιμορφώνουν τους εκπαιδευτικούς

Επισημαίνεται ότι τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων διαφοροποιούνται από τη συμβατική διδασκαλία και διακρίνονται ως προς:

- τον θεματικό - περιορισμένο χαρακτήρα του γνωστικού αντικειμένου
- την ομαδοσυνεργατική μέθοδο εργασίας
- τη δομή, καθώς περιλαμβάνουν μελέτη πεδίου και εργαστήρια θεματικών δραστηριοτήτων

και ως εκ τούτου δεν αποτελούν τυπικό μάθημα.

2.1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Η Αγωγή Υγείας, όπως αυτή ορίζεται από τα σχετικά κείμενα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, στοχεύει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης των μαθητών με την υιοθέτηση υγιών στάσεων και συμπεριφορών αφενός για τη βελτίωση της ψυχικής και σωματικής υγείας και αφετέρου για την αναβάθμιση του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος.

2.1.1. Δράσεις Αγωγής Υγείας

Προγράμματα Α.Υ. καθώς και λειτουργία Θεματικών Δικτύων μπορούν να υλοποιηθούν και στο πλαίσιο εγκεκριμένης συνεργασίας του ΥΠ.Π.Ε.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, φορείς περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης, Α.Ε.Ι., ερευνητικά κέντρα κ.λπ., οι οποίοι μπορούν με τα δικά τους μέσα να στηρίζουν το έργο των εκπαιδευτικών και των σχολείων.

2.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός είναι μια διαδικασία, η οποία έχει ως σκοπό να βοηθήσει τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν τις κλίσεις και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους, ώστε να μπορούν οι ίδιοι να διαχειρίζονται τα θέματα της προσωπικής και επαγγελματικής τους ανάπτυξης.

Ο θεσμός του Επαγγελματικού Προσανατολισμού εφαρμόζεται διδακτικά τόσο στην τάξη, στο πλαίσιο των ωρολογίων προγραμμάτων της Γ' τάξης Γυμνασίου (τρίμηνο βιωματικών δράσεων – συνθετικών εργασιών project με διδακτικό αντικείμενο-μάθημα: «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός») και της Α' Λυκείου ΕΠΑΛ (μάθημα ειδικότητας για όλες τις ομάδες προσανατολισμού: «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Περιβάλλον Εργασίας – Ασφάλεια και Υγιεινή»), όσο και στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας.

Τα **79 Κέντρα Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ)**, εξυπηρετούν, παρέχουν στήριξη σε μαθητές, νέους έως 25 ετών, γονείς-κηδεμόνες και εκπαιδευτικούς στα θέματα σταδιοδρομίας (εκπαιδευτικής, επαγγελματικής) και κοινωνικής ανάπτυξης, καθώς και έγκυρη πληροφόρηση-τεκμηρίωση σχετικά με θέματα εκπαιδευτικών και επαγγελματικών διεξόδων και συνεργάζονται με φορείς της σχολικής κοινότητας και κοινωνικούς εταίρους (οικονομικούς, εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς φορείς κ.α.). Επίσης, τα ΚΕΣΥΠ υποστηρίζουν την εφαρμογή του ΣΕΠ στα σχολεία αρμοδιότητάς τους και συνεργάζονται με τους Σχολικούς Συμβούλους, που έχουν την παιδαγωγική καθοδήγηση, καθώς και τους εκπαιδευτικούς, που υλοποιούν θέματα του διδακτικού αντικειμένου «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός».

2.2.1. Δράσεις Αγωγής Σταδιοδρομίας (Α.Σ.)

- Προγράμματα Α.Σ.
- Θεματικά Δίκτυα Α.Σ. (τοπικά, μεταξύ των ΚΕΣΥΠ, περιφερειακά και εθνικά)

Στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Α.Σ. και των Θεματικών Δικτύων κάθε παιδαγωγική ομάδα μπορεί να συνεργαστεί με φορείς περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης, ΚΕΣΥΠ άλλης περιοχής, Α.Ε.Ι., ερευνητικά κέντρα, με κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, καθώς και με φορείς απασχόλησης, πρόνοιας κ.ά., να πραγματοποιεί επισκέψεις, ενημερωτικές συναντήσεις, διαδικτυακές επικοινωνίες, μικρές έρευνες πεδίου, συνεντεύξεις και ό,τι άλλο κριθεί απαραίτητο και ωφέλιμο για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

2.2.2. Η Υποστήριξη των Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας

Οι Σύμβουλοι ΣΕΠ που υπηρετούν στα ΚΕΣΥΠ της χώρας, ενημερώνουν και υποστηρίζουν τους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς και γενικότερα συνεργάζονται τόσο στο στάδιο του σχεδιασμού όσο και σε αυτό της υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας.

Στη φάση του σχεδιασμού των προγραμμάτων, υπάρχει η δυνατότητα ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων εκπαιδευτικών από τα αρχεία παλαιότερων προγραμμάτων που τηρούν τα ΚΕΣΥΠ, ώστε να διευκολύνεται η επαφή των ενδιαφερόμενων με εκπαιδευτικούς που έχουν εμπειρία υλοποίησης προγραμμάτων Α.Σ.

Οι εκπαιδευτικοί που σχεδιάζουν να υλοποιήσουν πρόγραμμα Αγωγής Σταδιοδρομίας, υποβάλλουν στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όπου ανήκει το σχολείο στο οποίο υπηρετούν, το επισυναπτόμενο **Σχέδιο Υποβολής Προγράμματος** (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1), αφού προηγουμένως ενημερώσουν το ΚΕΣΥΠ της περιοχής τους.

Μετά την έγκριση των προγραμμάτων Α.Σ. ενημερώνονται από την επιτροπή και μέσω της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τα αρμόδια ΚΕΣΥΠ, τα οποία και διατηρούν Αρχείο Υλοποίησης Εγκεκριμένων Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας για τα σχολεία αρμοδιότητάς τους.

Η **παρουσίαση** των υλοποιημένων προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας μπορεί να γίνει είτε αυτόνομα στο πλαίσιο των γενικότερων εκδηλώσεων του σχολείου, είτε να συμπεριληφθεί στις δραστηριότητες των «Ημερών Σταδιοδρομίας», σύμφωνα με την με αρ. πρωτ. Γ2/5088/1-10-01 Υ.Α. (Β'1341) «Οργάνωση Εκδηλώσεων με θέμα "Ημέρες Σταδιοδρομίας" στις σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» και στο διήμερο παρουσίασης-προβολής των προγραμμάτων του σχολείου.

2.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.) είναι μια διαρκής διαδικασία δια της οποίας τα άτομα και οι κοινωνικές ομάδες θα συνειδητοποιήσουν το περιβάλλον τους και θα αποκτήσουν τις γνώσεις, τις αξίες, τις ικανότητες, την εμπειρία και επίσης τη θέληση που θα τους επιτρέψουν να δράσουν ατομικά και συλλογικά με σκοπό την επίλυση των σημερινών και μελλοντικών προβλημάτων του περιβάλλοντος. (*Unesco*)

2.3.1. Δράσεις Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Ενδεικτικά στα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις, όπως:

- Προγράμματα Π.Ε. στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Προγράμματα μονοήμερα ή διήμερα Π.Ε. για την Πρωτοβάθμια Εκπ/ση, που υλοποιούνται στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (**ΚΠΕ**) της χώρας
- Προγράμματα μονοήμερα έως τριήμερα Π.Ε. για τη Δευτεροβάθμια Εκπ/ση, που υλοποιούνται στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (**ΚΠΕ**) της χώρας
- Θεματικά Δίκτυα Π.Ε. (τοπικά, περιφερειακά, εθνικά και διεθνή)

Πρόγραμμα Π.Ε καθώς και λειτουργία Θεματικών Δικτύων μπορούν να υλοποιηθούν και στο πλαίσιο εγκεκριμένης συνεργασίας του ΥΠ.Π.Ε.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, φορείς περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης, Α.Ε.Ι., ερευνητικά κέντρα κ.λπ., οι οποίοι μπορούν με τα δικά τους μέσα να στηρίξουν το έργο των εκπαιδευτικών και των σχολείων.

Επισημαίνεται ότι δεν θεωρούνται ως αυτοτελή προγράμματα Περιβαλλοντικής Αγωγής οι τριήμερες περιβαλλοντικές εκδρομές, οι επισκέψεις στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, οι ημέρες τοπικών δράσεων, όπως καθαρισμός παραλιών, δένδροφυτεύσεις, συμμετοχή σε εκδηλώσεις φορέων κ.λπ. Όλες αυτές οι χρήσιμες δραστηριότητες μπορούν να εγκρίνονται, μόνο αν αποτελούν μικρό τμήμα ενός κανονικού πολύμηνου παιδαγωγικού προγράμματος.

2.3.2. Η Υποστήριξη των Προγραμμάτων Π.Ε.

Το ΥΠ.Π.Ε.Θ. στηρίζει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο δια των Υπευθύνων Σχολικών Δραστηριοτήτων/Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στις Δ/νσεις Εκπαίδευσης και δια των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ).

Οι Υπεύθυνοι παρακολουθούν και υποστηρίζουν τα αντίστοιχα προγράμματα των σχολικών μονάδων της Δ/νσής τους και ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για τις δυνατότητες συνεργασιών με τα Κ.Π.Ε. της περιφερειακής Δ/νσης στην οποία ανήκουν, όπως και για τις δυνατότητες παρακολούθησης εκπαιδευτικού προγράμματος σε άλλα Κ.Π.Ε.

Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.): Σήμερα λειτουργούν 53 Κ.Π.Ε. τα οποία **παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα μιας (1) έως τριών (3) ημερών σε μαθητικές ομάδες**, οργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, παράγουν εκπαιδευτικό υλικό, αναπτύσσουν θεματικά δίκτυα σχολείων, τοπικές και διεθνείς συνεργασίες. Η συμμετοχή των περιβαλλοντικών ομάδων και των εκπαιδευτικών των σχολείων στα προγράμματά τους γίνεται σε συνεργασία με τους Υπευθύνους Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Σχολικών Δραστηριοτήτων των Δ/νσεων.

Τα Κ.Π.Ε. έχουν ιδρύσει και λειτουργούν Εθνικά Θεματικά Δίκτυα στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν σχολικές μονάδες οι οποίες θα εκπονούν πρόγραμμα με το θέμα του Δικτύου.

Σχετική εγκύκλιος ενημέρωσης θα αποσταλεί εγκαίρως πριν τη διαδικασία έγκρισης των προγραμμάτων προς όλες τις σχολικές μονάδες.

Σημειώνεται ότι κάθε περιβαλλοντική ομάδα μπορεί να επισκεφθεί κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς μέχρι δύο (2) Κ.Π.Ε., ένα εντός εμβέλειας και ένα εκτός και ότι ο Υπεύθυνος Π.Ε./Σ.Δ. της Δ/σης πρέπει να φροντίσει για την τήρηση αυτού του όρου.

2.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Τα πολιτιστικά προγράμματα είναι μία δημιουργική διαδικασία που έχει ως στόχο την προώθηση του πολιτισμού και την καλλιέργεια της αισθητικής μέσα από την έρευνα, την μελέτη και τη δημιουργία.

2.4.1 Σχεδιασμός εκπαιδευτικού προγράμματος

- α. Επιλογή θέματος και υποθεμάτων (ενδεικτική θεματολογία Παράρτημα 2)
- β. Καθορισμός γενικού σκοπού και επιμέρους στόχων
- γ. Δημιουργία ομάδων

Στάδια υλοποίησης

- Έρευνα για την συλλογή του υλικού
- Μελέτη και ερμηνεία του υλικού, εξαγωγή συμπερασμάτων
- Παραγωγή και παρουσίαση έργου

2.4.2 Δράσεις Πολιτιστικών Θεμάτων

- Προγράμματα Πολιτιστικών Θεμάτων
- Τοπικά Θεματικά Δίκτυα Πολιτιστικών Θεμάτων

Στο πλαίσιο πολιτιστικού προγράμματος, μία παιδαγωγική ομάδα μπορεί να συνεργαστεί με φορείς περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης, Α.Ε.Ι., ερευνητικά κέντρα, κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, μουσεία κ.ά., να πραγματοποιεί επισκέψεις, ενημερωτικές συναντήσεις, διαδικτυακές επικοινωνίες, μικρές έρευνες πεδίου, συνεντεύξεις και ό,τι άλλο κριθεί απαραίτητο και ωφέλιμο για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Με ευθύνη του Υπεύθυνου Πολιτιστικών Θεμάτων ή Σχολικών Δραστηριοτήτων και ύστερα από έγκριση των αρμόδιων Διευθύνσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ. είναι δυνατή η συγκρότηση τοπικών δικτύων πολιτιστικών προγραμμάτων.

2.5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ eTWINNING

Το eTwinning (www.etwinning.net) είναι μια ευρωπαϊκή δράση μέσω της οποίας σχολεία από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες, κάνοντας χρήση εργαλείων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) συνεργάζονται ώστε να αποκομίσουν παιδαγωγικά, κοινωνικά και πολιτισμικά οφέλη. Το eTwinning ξεκίνησε το 2005 ως η κύρια δράση του eLearning Programme της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενσωματώθηκε σταθερά στο Πρόγραμμα της Δια Βίου Μάθησης από το 2007 και αποτέλεσε μέρος του Comenius, προγράμματος της ΕΕ για τα σχολεία. Από το 2014 η ευρωπαϊκή δράση eTwinning ενισχύεται ως μέρος του προγράμματος Erasmus+ (2014-2020), παίζοντας πλέον κεντρικό ρόλο στην υποστήριξη όλων των τύπων ευρωπαϊκής συνεργασίας, στο πεδίο της σχολικής εκπαίδευσης.

Επισημαίνουμε τη **συμπληρωματικότητα** του eTwinning με τα υπόλοιπα σχολικά προγράμματα (Πολιτιστικά Προγράμματα, Περιβαλλοντική Αγωγή, Αγωγή Υγείας, Αγωγή σταδιοδρομίας κ.ά.). Ειδικότερα, το eTwinning είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ως μέσο ανάδειξης της εργασίας των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών με τα προαναφερθέντα προγράμματα εκτός των ορίων της χώρας μας, δίνοντας τους με αυτό τον τρόπο ευρωπαϊκή διάσταση. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συνδυάσουν κάποιο άλλο πρόγραμμα με το eTwinning, να χρησιμοποιήσουν τα

εργαλεία που τους παρέχονται από τη δικτυακή πύλη του eTwinning, να συνεργαστούν με συναδέλφους τους από χώρες της Ε.Ε., αλλά και να δηλώσουν συμμετοχή στους Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς διαγωνισμούς eTwinning που διεξάγονται κάθε χρόνο.

Επιπλέον των όσων αναγράφονται στην παρούσα, για το eTwinning ισχύουν τα παρακάτω:

1. Στην περίπτωση που ένα έργο eTwinning λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς άλλο πρόγραμμα δε θεωρείται ως διακριτό πρόγραμμα. Σε αυτή την περίπτωση ο εκπαιδευτικός θεωρείται πως υλοποιεί ένα πρόγραμμα.
2. Από το σχολικό έτος 2014-15 δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να υλοποιήσουν ένα εθνικό έργο eTwinning (μόνο με εκπαιδευτικούς της χώρας (National eTwinning)).
3. Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να υλοποιήσουν έργο eTwinning εγγράφονται ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα του eTwinning (www.etwinning.net) και ακολουθούν τα βήματα όπως περιγράφονται στον παρακάτω σύνδεσμο: https://www.etwinning.net/el/pub/discover/how_to_get_involved.htm
4. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί eTwinning συνεργασία όποτε αυτός κρίνει, με διάρκεια η οποία συμφωνείται με το συνεργαζόμενο σχολείο χωρίς χρονικό περιορισμό.
5. Για τους εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας που αιτούνται δίωρη συμπλήρωση ωραρίου ισχύει ότι και για τα υπόλοιπα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων. Στην περίπτωση που ένα έργο eTwinning λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς άλλο πρόγραμμα, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αιτηθεί δίωρη συμπλήρωση ωραρίου για ένα από τα 2 έργα. Επιπλέον, όσον αφορά το eTwinning, η διαδικασία για να τεκμηριωθεί το δικαίωμα δίωρης συμπλήρωσης ωραρίου είναι η παρακάτω:

α) Υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό ηλεκτρονικά αίτηση (η φόρμα υποβολής και οι σχετικές οδηγίες θα αναρτηθούν εγκαίρως στον επίσημο ελληνικό ιστότοπο της δράσης www.etwinning.gr), προκειμένου η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης να εξετάσει την αίτηση ως προς τα κριτήρια ποιότητας και τη διάρκεια του έργου και να υποβάλει την τεκμηριωμένη εισήγηση έγκρισής της στην Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων που λειτουργεί σε κάθε Διεύθυνση.

Σε περίπτωση απόρριψης από την Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων ο εκπαιδευτικός μπορεί να συνεχίσει την υλοποίηση του έργου χωρίς τη δίωρη συμπλήρωση ωραρίου. Η δίωρη συμπλήρωση ωραρίου ισχύει για ένα σχολικό έτος.

β) Οι εκπαιδευτικοί που αιτούνται δίωρη συμπλήρωση ωραρίου, εφόσον αυτή εγκριθεί, οφείλουν:

- να καταγράφουν την πορεία του έργου τους με τη βοήθεια του εργαλείου 'Κάρτα Προόδου' σε διμηνιαία βάση.
- να υποβάλουν αίτηση, ώστε το έργο τους να αξιολογηθεί για την Ετικέτα Ποιότητας. Η υποβολή της αίτησης γίνεται ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα του eTwinning και αφού το έργο έχει ολοκληρωθεί ή βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο.
- Η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης μπορεί να ζητήσει από τον εκπαιδευτικό αναφορά για την πορεία του έργου του.

Σε περίπτωση που δεν τηρούνται τα παραπάνω η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης επικοινωνεί με την οικεία Διεύθυνση Εκπ/σης του εκπαιδευτικού για διακοπή της δίωρης συμπλήρωσης.

γ) Στα Εθνικά Έργα eTwinning (eTwinning έργο με συνεργάτες εκπαιδευτικούς από την ίδια χώρα) δεν υπάρχει η δυνατότητα δίωρης συμπλήρωσης ωραρίου.

6. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στα προγράμματα eTwinning, δεν έχουν την υποχρέωση να παραδώσουν ή να παρουσιάσουν οποιοδήποτε έργο έχει δημιουργηθεί κατά τη διάρκεια της συνεργασίας (εκτός αν το επιθυμούν οι ίδιοι).

7. Μετά την ολοκλήρωση του έργου eTwinning, οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν σε αυτό μπορούν να υποβάλλουν αίτηση αξιολόγησης του έργου τους για Εθνική Ετικέτα Ποιότητας, εφόσον θεωρούν πως το έργο τους πληροί τα κριτήρια αξιολόγησης της ποιότητας των eTwinning έργων, όπως αυτά τέθηκαν από την ΚΥΥ της δράσης (https://www.etwinning.net/el/pub/progress/awards/quality_labels.htm). Η απονομή εθνικής ετικέτας ποιότητας δίνει τη δυνατότητα συμμετοχής στα Εθνικά Βραβεία eTwinning. Η ετικέτα ποιότητας απονέμεται ατομικά στον κάθε εκπαιδευτικό και για το λόγο αυτό πρέπει να υποβάλλεται ξεχωριστή αίτηση από κάθε συμμετέχοντα στο έργο. Η Ετικέτα Ποιότητας είναι η αναγνώριση στους

εκπαιδευτικούς τους μαθητές και τα σχολεία για το υψηλό επίπεδο των eTwinning δραστηριοτήτων τους. Η αίτηση για ετικέτα ποιότητας μπορεί να υποβάλλεται για αξιολόγηση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και μέχρι της 31 Αυγούστου 2016, για τα έργα των εκπαιδευτικών που επιθυμούν να συμμετέχουν στον επόμενο διαγωνισμό εθνικών βραβείων eTwinning.

2.6. Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ERASMUS+

Οι σχολικές μονάδες, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, είναι δυνατόν να υλοποιήσουν ευρωπαϊκά προγράμματα για τα οποία έχουν πάρει σχετική έγκριση από την αρμόδια Εθνική Μονάδα Συντονισμού.

Συγκεκριμένα:

A. Δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της Γενικής Εκπαίδευσης

Στόχος του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ είναι να βελτιωθεί η ποιότητα της διδασκαλίας και της εκμάθησης, από την προσχολική μέχρι τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε όλη την Ευρώπη. Παρέχει σε όσους εργάζονται στον χώρο της εκπαίδευσης δυνατότητες να αναπτύξουν περαιτέρω τις επαγγελματικές τους δεξιότητες και να συνεργάζονται με συναδέλφους τους στην υπόλοιπη Ευρώπη. Στηρίζει δραστηριότητες που ενισχύουν την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τη δοκιμή καινοτόμων προσεγγίσεων που έχουν να κάνουν με κοινά προβλήματα, όπως η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου ή τα χαμηλά επίπεδα βασικών δεξιοτήτων, καθώς και δραστηριότητες που προωθούν δεσμούς με τον κόσμο εκτός σχολείου και με άλλους κλάδους εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται :

- Δυνατότητες για τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να συμμετάσχουν στο εξωτερικό σε ευρωπαϊκές δραστηριότητες επαγγελματικής εξέλιξης, όπως δομημένους κύκλους μαθημάτων ή κατάρτισης, αναθέσεις διδασκαλίας, επισκέψεις παρακολούθησης εν ώρα εργασίας.
- Συνεργασίες μεταξύ σχολείων ή άλλων οργανισμών, για τη δημιουργία διεθνών στρατηγικών συμπράξεων σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

B. Δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλη την Ευρώπη και παρέχει δυνατότητες τόσο στους σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης όσο και στο εκπαιδευτικό προσωπικό να μεταβούν για πρακτική άσκηση στο εξωτερικό. Βοηθά τα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης να συνάπτουν στρατηγικές συμπράξεις με άλλους οργανισμούς και επιχειρήσεις ώστε να δημιουργούνται στενοί δεσμοί μεταξύ εκπαίδευσης, κατάρτισης και εργασιακού κόσμου.

- Δυνατότητες για σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης και μαθητευόμενους να τοποθετηθούν σε θέση στο εξωτερικό.
- Δυνατότητες για εκπαιδευτικούς να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες επαγγελματικής εξέλιξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως κατάρτιση, επισκέψεις ή παρακολούθηση εν ώρα εργασίας, ανάθεση διδασκαλίας.
- Συμπράξεις μεταξύ ιδρυμάτων και συνεργασία με επιχειρήσεις.

Γ. Δυνατότητες χρηματοδότησης για σχολεία στο πλαίσιο του Τομέα Νεολαίας

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ στον τομέα της Νεολαίας, αναμένεται να βοηθήσει τους νέους, μέσω των ανταλλαγών και του εθελοντισμού, να βελτιώσουν δεξιότητες, προοπτικές απασχόλησης και να ενισχύσουν την ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη. Σχολεία και μαθητές μπορούν να λάβουν μέρος στο πρόγραμμα και να υλοποιήσουν δραστηριότητες με σκοπό την ενίσχυση της διαπολιτισμικής συνείδησης, της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία, της βελτίωσης της γνώσης για

τη Ευρώπη και τις αξίες της, την καλύτερη κατανόηση της διαφορετικότητας, την κοινωνική ένταξη ατόμων από μειονεκτούσες ομάδες. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να υλοποιηθούν δράσεις μαθησιακής κινητικότητας και ανταλλαγών νέων, στρατηγικές συμπράξεις στον τομέα της νεολαίας, κλπ.

Για τα Α και Β οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες στην ιστοσελίδα της αρμόδιας Εθνικής Μονάδας Συντονισμού / IKY, <http://www.iky.gr/erasmus-plus>, στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων www.minedu.gov.gr, και στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_en.htm.

Για τον Τομέα της Νεολαίας (παράγραφος Γ), και καθώς η διαδικασία μεταφοράς του από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ) στο Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), βάσει της αρ. 105131/Η1/01-07-2015, ΦΕΚ 1404/τ.Β'/07-07-2015 Υπουργικής Απόφασης, βρίσκεται σε εξέλιξη, θα υπάρξει σχετική ενημέρωση προς τις σχολικές μονάδες, αμέσως μόλις ολοκληρωθούν οι προγραμματισμένες ενέργειες.

Το σχέδιο υποβολής προγράμματος (Παράρτημα 1) που συμπληρώνεται για την έγκριση του προγράμματος, δεν αφορά στα ευρωπαϊκά προγράμματα στο πλαίσιο του Erasmus+, τα οποία είναι ήδη εγκεκριμένα από την Εθνική Μονάδα Συντονισμού.

Για την υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων στο πλαίσιο του Erasmus+ δικαιολογούνται ώρες συμπλήρωσης ωραρίου, ανάλογα με τα προβλεπόμενα στην 1.4 της εγκυκλίου.

3. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

Οι μετακινήσεις εκπαιδευτικών και μαθητών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση υλοποιούνται στο πλαίσιο εγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ΚΠΕ με έγκριση μετακίνησης από τον/την Διευθυντή/ρια Εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Οι μετακινήσεις εκπαιδευτικών και μαθητών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο εσωτερικό και αυτών που υλοποιούν ευρωπαϊκά προγράμματα στο εξωτερικό, εγκρίνονται σύμφωνα με την με αρ. πρωτ. 129287/Γ2/10-11-2011 (Β' 2769/2011) Υπουργική Απόφαση.

Κατά το τρέχον σχολικό έτος 2015-2016 τα προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων θα πραγματοποιηθούν σύμφωνα με την παρούσα εγκύκλιο.

Παρακαλούμε τις οικείες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, να ενημερώσουν άμεσα τα σχολεία αρμοδιότητάς τους προκειμένου να λάβουν γνώση όλοι οι εκπαιδευτικοί ενυπόγραφα.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Υπουργού

Γραφείο Γ. Γραμματέα

Αυτοτελής Διεύθυνση Ευρωπαϊκών και Διεθνών Θεμάτων

Γενική Δ/νση Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Τμήματα Α', Β' και Γ'

Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Τμήματα Β', Γ' και Δ'

Δ/νση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Β'

Αυτοτελές Τμήμα Επαγγελματικού Προσανατολισμού

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Περιφερειακές Διευθύνσεις Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης της χώρας (έδρες τους)
2. Προϊστάμενους Παιδαγωγικής & Επιστημονικής Καθοδήγησης Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω Περ/κών Δ/νσεων Εκπ/σης)
3. Σχολικούς Συμβούλους Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης (μέσω Περ/κών Δ/νσεων Εκπ/σης)
4. Διευθύνσεις Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης της χώρας (έδρες τους)
5. Υπεύθυνους:
 - Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ)
 - Αγωγής Υγείας (ΑΥ)
 - Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ)
 - Σχολικών Δραστηριοτήτων (ΣΔ)(μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε. της χώρας)
6. ΚΕΣΥΠ της χώρας (δια μέσου των οικείων Δ/νσεων Εκπ/σης)
7. ΚΠΕ της χώρας
8. Σχολικές Μονάδες όλης της χώρας (μέσω Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε. Εκπ/σης)
9. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών

Παράρτημα 1.**ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ	
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ	

Ημερομηνία

Αριθ. Πρωτ.

Σχ. Έτος:

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΗΛ.

ΔΗΜΟΣ / ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

FAX

Email

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ:

ΠΕ/ΤΕ:

Ο ΤΙΤΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΣ:

.....

.....

.....

ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΤΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ:**ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ:**

Αρ. Πράξης	Ημερομηνία

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ			
ΜΟΝΟ ΠΡΩΙ	ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΑΠΟΓΕΥΜΑ	ΜΟΝΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ	ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΩΡΑΡΙΟ (Γ/ΣΙΑ, ΓΕΛ, ΕΠΑΛ)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ (ΠΕ/ΤΕ)	ΩΡΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΩΡΑΡΙΟΥ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (ΦΟΡΕΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ

ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ : ΑΓΟΡΙΑ: ΚΟΡΙΤΣΙΑ:

ΑΜΙΓΕΣ ΤΜΗΜΑ:		ΜΕΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ:		ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΑΛ/ΕΚ:	
------------------	--	------------------	--	------------------------	--

Συνάντηση ομάδας:

ΗΜΕΡΑ:	ΩΡΑ:	ΤΟΠΟΣ (αίθουσα κ.λ.π.)

ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ; ΝΑΙ / ΟΧΙ (Αν όχι δημιουργήστε ένα εφέτος)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Α. ΥΠΟΘΕΜΑΤΑ (ΠΟΙΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΘΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΤΕ) :

Β. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ (γράψτε συνοπτικά τους πιο σημαντικούς)

Γ. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ:

Δ. ΠΕΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

**Ε. ΚΑΤΑΓΡΑΦΤΕ ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΤΗΝ ΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ (20- 25 ΔΙΩΡΑ)**

Η χρονική εξέλιξη του προγράμματος
(διερεύνηση θέματος, επεξεργασία, υλοποίηση δράσεων, επισκέψεων, παρουσίαση κλπ)

1 ^{ος} ΜΗΝΑΣ	
2 ^{ος} ΜΗΝΑΣ	
3 ^{ος} ΜΗΝΑΣ	
4 ^{ος} ΜΗΝΑΣ	
5 ^{ος} ΜΗΝΑΣ	

Αριθμός προβλεπόμενων επισκέψεων

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για την έγκριση του προγράμματος μαζί με το έντυπο υποβάλλονται και

1. Κατάλογος με το ονοματεπώνυμο των μαθητών της ομάδας, την τάξη και το τμήμα/τμήμα ειδικότητά τους.

2. Αντίγραφο της πράξης του συλλόγου

Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Παράρτημα 2

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

α. Μαθαίνω για τη ζωή

Υγεία

- Η Υγεία ως πολιτισμικό και κοινωνικό αγαθό
- Διαπολιτισμικές Προσεγγίσεις στην Υγεία και την Ασθένεια
- Εξαρτησιογόνες Ουσίες (καπνός, αλκοόλ, ναρκωτικά)
- Ασθένειες: AIDS, ηπατίτιδα Β, Μεσογειακή αναιμία, καρδιαγγειακά νοσήματα, ασθένειες στο εργασιακό περιβάλλον, σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, καρκίνος
- Στοματική υγιεινή
- Ατυχήματα και Ασφάλεια
- Πρώτες Βοήθειες
- Εθελοντισμός και Υγεία: Αιμοδοσία, Προσφορά ιστών και Οργάνων

Ψυχική Υγεία

Κοινωνική Συναισθηματική ανάπτυξη:

- Συναισθηματική και Ψυχοκινητική Ανάπτυξη – Αντιμετώπιση Προβλημάτων
- Αυτοεκτίμηση, Αυτοσυναίσθημα – Ανάπτυξη Δεξιοτήτων
- Διαπροσωπικές Σχέσεις
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αντιμετώπιση του άγχους και του φόβου
- Αντιμετώπιση πένθους
- Εφηβεία, συμπεριφορές και αντιλήψεις
- Εξαρτήσεις (ναρκωτικά, αλκοόλ, κάπνισμα, ηλεκτρονικά μέσα, τυχερά παιχνίδια, κλπ)

Υγεία, Ιστορία και Τέχνη

- Μυθολογία, Ιστορικές Αντιλήψεις για την υγεία, Έθιμα, δοξασίες και λαογραφικά στοιχεία
- Μνημεία, Έργα και αρχαιολογικοί χώροι (π.χ. προσωποποιήσεις Υγείας, Ασκληπιεία, Αμφιαράεια κ.ά.)

Υγεία και Λογοτεχνία

- Ζητήματα σωματικής/ ψυχικής υγείας και ποιότητας ζωής στην μυθιστοριογραφία και την ποίηση

β. Αγωγή του Ενεργού Πολίτη

Ανθρώπινα Δικαιώματα – Δημοκρατία

- Προβλήματα Φτώχειας, Αναλφαβητισμού κ.ά
- Δημοκρατικά δικαιώματα, δικαιώματα του πολίτη
- Κοινωνικός αποκλεισμός, Ισότητα ευκαιριών
- Ισότητα φύλων
- Ρατσισμός, ξеноφοβία

Ποιότητα Ζωής

- Κατοικία, Υγιεινή και Ασφάλεια
- Ποιότητα ζωής στο εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον - Έκθεση σε τοξικές ουσίες
- Φυσική Ζωή, άσκηση και υγιεινός τρόπος διαβίωσης
- Διατροφικές συνήθειες και μεταλλαγμένα τρόφιμα
- Εθελοντισμός

- Πολιτική Προστασία: Πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων/ Σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές

Κυκλοφοριακή Αγωγή

- Οδική συμπεριφορά πεζών και οδηγών
- Οδική συμπεριφορά μαθητών: οι μαθητές ως οδηγοί και ως επιβάτες – διαμόρφωση κυκλοφοριακής συνείδησης
- Οδική Ασφάλεια

Αγωγή του καταναλωτή

- Αγωγή του καταναλωτή και οικονομία
- Αγωγή του καταναλωτή και κοινωνία
- Πληθυσμιακές μετακινήσεις και κατανάλωση
- Υγεία και κατανάλωση
- Ανάλυση προτύπων κατανάλωσης κ.ά.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

Στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας στα Γυμνάσια, ΓΕΛ και ΕΠΑΛ της χώρας, είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις, που σχετίζονται με τους παρακάτω θεματικούς άξονες:

Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΖΩΗΣ : Ανάπτυξη στρατηγικών για τη λήψη Αποφάσεων, Απόκτηση δεξιοτήτων για τη διαχείριση του Άγχους, Διαχείριση του χρόνου και των προκλήσεων της μαθητικής ζωής, Καλλιέργεια Θετικής αυτοεκτίμησης, Βελτίωση δεξιοτήτων επικοινωνίας στις προσωπικές, κοινωνικές και ακαδημαϊκές σχέσεις, Σύνταξη Βιογραφικού Σημειώματος, Τρόποι αναζήτησης απασχόλησης, Παρουσία & συμπεριφορά σε μια συνέντευξη επιλογής, Ενεργός πολίτης - Εθελοντισμός, Προκαταλήψεις – στερεότυπα, Θετικά πρότυπα στη σύγχρονη κοινωνία, Εντοπισμός και αξιοποίηση πηγών πληροφόρησης, Σύγχρονες μορφές της πληροφορίας και επικοινωνίας.

Β. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ/ ΤΟΜΕΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ: Περιγραφές επαγγελμάτων (Επαγγελματικές Μονογραφίες), Επαγγέλματα που χάνονται, Επαγγέλματα που αναπτύσσονται, Ισότητα ευκαιριών απασχόλησης, Ισότητα των δύο φύλων, Εργασία και Άτομα με αναπηρία, Νέοι και ανεργία, Πράσινα επαγγέλματα, Πράσινη Επιχειρηματικότητα, Βιολογικές Μονάδες Καλλιέργειας, Αγροτουριστικές Μονάδες, Ευέλικτες Μορφές Απασχόλησης.

Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ: Εκπαιδευτικά συστήματα στην Ελλάδα και Ευρώπη (Γυμνάσιο – ΓΕΛ – ΕΠΑΛ – ΟΑΕΔ -ΙΕΚ –ΤΕΙ –ΑΕΙ - ΕΑΠ), Εκπαιδευτικές επιλογές – Επαγγελματικές προοπτικές, Δρόμοι μετά το Γυμνάσιο, Δια Βίου Μάθηση & Κατάρτιση, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Εκπαίδευση ενηλίκων, Σχολεία 2^{ης} Ευκαιρίας.

Δ. ΣΠΟΥΔΕΣ & ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ : Επαγγελματικά δικαιώματα εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Διαπολιτισμική επικοινωνία/Ρατσισμός, ο ΣΕΠ σε χώρες της Ευρώπης, Κινητικότητα μαθητών – φοιτητών στην Ε.Ε., Επαγγελματική κινητικότητα, Αναγνώριση τίτλων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προσόντων.

Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: Ανάπτυξη δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας, Από τη σύλληψη μιας ιδέας μέχρι το στήσιμο μιας επιχείρησης, Ανάλυση των χαρακτηριστικών μιας επιχείρησης στην πόλη μου, Επιχειρήσεις που χάνονται, Βιωσιμότητα επιχειρήσεων στη σύγχρονη κοινωνία, Δομή και Οργάνωση Επιχειρήσεων, Ενεργός συμμετοχή των μαθητών στο κοινωνικοοικονομικό γίνεσθαι με βάση τις αρχές της αειφορίας, Η ευθύνη της επιχείρησης προς το κοινωνικό σύνολο.

ΣΤ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Θεματική με αντικείμενο την προβολή της πολιτισμικής ή επιστημονικής κληρονομιάς της περιοχής των μαθητών, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο των Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας.

-Σκοπός-Γενικό πλαίσιο: Να σχεδιάσουν οι μαθητές, από κοινού με τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό, ένα πρόγραμμα που θα έχει ως κεντρικό στόχο να διερευνήσει και να αξιοποιήσει τις πολιτισμικές, φυσικές ή άλλες ιδιαιτερότητες της αντίστοιχης περιοχής (σε μια στοχευμένη προσέγγιση της τοπικής ιστορίας) και να μελετήσει τα επαγγέλματα που χαρακτηρίζουν την επαγγελματική φυσιογνωμία της περιοχής τους (συγχρονικά και διαχρονικά).

-Μορφή-Περιεχόμενο: Το πρόγραμμα θα μπορεί να διαμορφώνεται κατά περίπτωση αλλά θα πρέπει σταθερά να συμπεριλαμβάνει θεωρητικό και πρακτικό μέρος, έρευνες και συγκεκριμένα παραδοτέα (έκθεση, ερευνητικά αποτελέσματα, κλπ).

Τα προγράμματα εποπτεύουν οι Υπεύθυνοι ΣΕΠ, με την δυνατότητα υποστηρικτικής συμβολής του Σχολικού Συμβούλου, τοπικών φορέων (π.χ. επιστημονικών ή επαγγελματικών φορέων, πανεπιστημιακών, κλπ).

-Παραδείγματα:

Μελετούμε τα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής μας, σε συνάρτηση με επαγγέλματα που σχετίζονται με αυτά, π.χ:

1-Ο Όλυμπος, η φυσιογνωμία του και τα επαγγέλματα που αναπτύσσονται «στη σκιά του» (δασοπόνοι, φυσιοδίφες, μελισσοκόμοι, υλοτόμοι, κλπ)

2-Το Μεσολόγγι, η λιμνοθάλασσα και οι παραδοσιακές μορφές επαγγελματικής απασχόλησης (ψαράδες, εργαζόμενοι στις αλυκές, παραγωγοί τοπικών προϊόντων, κλπ)

3-Ο αρχαιολογικός χώρος του Δίου και τα επαγγέλματα που μπορεί να στηρίξει (αρχαιολόγοι, αρχαιοφύλακες, ξεναγοί, τουριστικοί πράκτορες, φωτογράφοι, επαγγέλματα εστίασης, κλπ)

Τέλος, σε περίπτωση που υπάρχουν οι σχετικές δυνατότητες, τα σχολεία που αναπτύσσουν τέτοια προγράμματα μπορούν να συνεργάζονται με σχολεία από άλλες περιοχές της χώρας και να αλληλοπροβάλλουν τις εργασίες τους, προωθώντας την αλληλογνωριμία και αναπτύσσοντας την επικοινωνία και την συνεργασία μεταξύ τους.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αειφόρο Σχολείο - Αυλή σχολείου

Οι πηγές ενέργειας στο σχολείο και η συμπεριφορά της σχολικής κοινότητας για εξοικονόμηση ενέργειας, Πρωτοβουλίες για την αναβάθμιση της ποιότητας των σχέσεων των μελών της σχολικής κοινότητας και του περιβάλλοντος στο σχολείο, Η σήμανση για την καθαριότητα, Η φροντίδα και η ευθύνη για την αυλή και την αίθουσα, ...Οραματίζομαι το σχολείο του μέλλοντος... κ.α.

Αειφόρος κατοικία

Σχεδιασμός κτηρίων, οικισμών, πόλεων μέσα στη φέρουσα ικανότητα του πλανήτη, Βιοκλιματική αρχιτεκτονική, Ασφάλεια & επικινδυνότητα υλικών π.χ. επίπλων, ελαιοχρωμάτων, κλπ.

Ενεργειακό ζήτημα -Οικολογικό / Ενεργειακό αποτύπωμα στο σχολείο και στο σπίτι

Οι καθημερινές μας μετακινήσεις, Οι μεταφορές, Οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας για θέρμανση-ψύξη, Τι ξοδεύουμε για ενέργεια, κλπ.

Τοπικό Περιβάλλον : το σπίτι, το σχολείο, η κοινότητα

Γνωριμία με το τοπικό οικοσύστημα, Η διαχείριση απορριμμάτων στη πόλη που ζω, Η προσωπική και συλλογική ευθύνη της διατήρησης του πράσινου στο άμεσο περιβάλλον, Οι δραστηριότητες και καθημερινές συνήθειες που επηρεάζουν την φέρουσα ικανότητα σε άλση, δάση, παραλίες, κλπ.

Ελεύθεροι χώροι: Αξιοποίηση – Διαμόρφωση - Προστασία

Παιδικές Χαρές - Χώροι άθλησης – ψυχαγωγίας, Καταλληλότητα των χώρων ως προς την καθαριότητα, τα υλικά, την φροντίδα, την εθελοντική προσφορά στον έλεγχο και τη διατήρησή τους, Υιοθετώ και προστατεύω ένα άλσος, μία παραλία του τόπου μου.

Διατήρηση και προστασία αστικού και περιαστικού πρασίνου

Αλλαγή χρήσεων γης (Αστυφιλία και ανεργία, Οικολογική επιβάρυνση, Η σημασία του κτηματολογίου στην διαχείριση των χρήσεων γης).

Βιοτεχνολογικές Εφαρμογές και Περιβάλλον

Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί (ΓΤΟ) : Παραγωγή τροφής από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (Υβρίδια, Άγριες ποικιλίες φυτών, Γενετικά τροποποιημένα φυτά, Επιπτώσεις των ΓΤΟ στο περιβάλλον, την υγεία, την οικονομία, την κοινωνία), Παραδοσιακές τοπικές καλλιέργειες και η σχέση τους με την τοπική οικονομία και το περιβάλλον.

Διαχείριση Φυσικών Πόρων

- Εντατικές μορφές εκμετάλλευσης φυσικών πόρων
- Δάση, Αποδάσωση, διάβρωση εδαφών
- Υδάτινοι Πόροι
- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Υπερεκμετάλλευση – η σχέση οικονομίας και προστασίας του τοπικού περιβάλλοντος, Ανάδειξη τοπικών παραδειγματικών χρήσεων γης οικονομικής κλίμακας με σεβασμό στα περιβάλλον

Η έννοια της Διατήρησης του Φυσικού Περιβάλλοντος

- Οικοσυστήματα : Δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών οικοσυστημάτων
- Βιοποικιλότητα: Απειλούμενα είδη – προστατευόμενες περιοχές

Η έννοια της Υποβάθμισης του Περιβάλλοντος

- Ατμόσφαιρα - Ρύπανση του αέρα φαινόμενο θερμοκηπίου, Τρύπα όζοντος
- Ρύπανση υδάτων
- Ρύπανση εδαφών
- Ραδιενεργός ρύπανση
- Απόβλητα και Διαχείριση των απορριμμάτων

Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι

- Κλιματικές Αλλαγές
- Φυσικές καταστροφές και ανθρώπινη παρέμβαση
- Περιβάλλον και πόλεμος

Χώρος, Οργάνωση και Χρήση

- Αστικά περιβάλλοντα: Αστική ανάπτυξη, χρήσεις, αστικό και περιαστικό πράσινο, Οδικά δίκτυα, Ηχητική ρύπανση, Περιβάλλον σχολικών και εσωτερικών χώρων
- Οικιστική ανάπτυξη, Δημόσιος χώρος και περιβάλλον
- Φυσικό Περιβάλλον, Σχεδιασμός του διαθέσιμου χώρου, Αγροτική ανάπτυξη, Τουρισμός, Εναλλακτικός και οικολογικός τουρισμός, Υιοθεσίες περιοχών
- Περιβάλλον και Μνημεία, Αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι
- Τοπίο και κατοίκηση, Υποβάθμιση του τοπίου
- Γεωλογικά μνημεία και μνημεία της φύσης

Ανθρωπογενές Περιβάλλον – Παράμετροι & Υποβάθμιση

- Περιβάλλον και Επικοινωνία: Μονοπάτια- φυσικές διαδρομές, Μεταφορές, συγκοινωνίες

- Περιβάλλον και Ιστορία: Τοπική ιστορία, Ιστορία μετακινήσεων, Φυσική ιστορία, Ιστορία πόλεων και αγροτικών εγκαταστάσεων, Φυσικά Στοιχεία: Μυθολογία, Λαογραφία
- Το Περιβάλλον ως πηγή έμπνευσης και πεδίο διαλόγου: Περιβάλλον και Τέχνη
- Το περιβάλλον ως έκθεμα: Μουσεία φυσικών επιστημών και τεχνολογίας, φυσικής ιστορίας, Συλλογές εκθέματα, Περιβαλλοντικά στοιχεία σε συλλογές, Μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις μουσειακών οργανισμών
- Το περιβάλλον ως αφήγηση: Η φύση και τα περιβαλλοντικά ζητήματα στη λογοτεχνία
- Περιβάλλον, Αντιλήψεις και Ιδέες:
 - Φύση και Θρησκεία
 - Περιβαλλοντική Ηθική
 - Δημοκρατία, Περιβαλλοντικές δράσεις και περιβαλλοντική συνείδηση
 - Καταναλωτισμός και Περιβάλλον
- Το Περιβάλλον ως πεδίο συνάντησης των πολιτισμών – Διαπολιτισμικές Αναφορές

Ποιότητα Ζωής

- Καταλληλότητα-επικινδυνότητα υλικών και κατασκευών
- Ασφάλεια στο σχολείο και στο σπίτι σε σχέση με τα αντικείμενα
- Υλικά φιλικά προς το περιβάλλον-Τρόποι προφύλαξης
- Βιομηχανική ρύπανση –Γεωργική ρύπανση
- Βαρέα μέταλλα - Εντομοκτόνα - Φυτοφάρμακα - Βιοσυσσώρευση
- Ηλιακή ακτινοβολία. Ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες
- Ηχορύπανση - Ένταση ήχου - Χάρτης θορύβου
- Κρυμμένη ρύπανση: Άρρωστα κτίρια - Ρύπανση εσωτερικών χώρων: συστήματα καύσης, κάπνισμα, κατασκευαστικά υλικά, ραδιενεργό ραδόνιο, υλικά καθαριότητας

Ανθρώπινα Δικαιώματα – Δημοκρατία

Προβλήματα Φτώχειας, Αναλφαβητισμού, Δημοκρατικά δικαιώματα, δικαιώματα του πολίτη & του παιδιού, Κοινωνικός αποκλεισμός, Ισότητα ευκαιριών, Ισότητα φύλων, Ρατσισμός, Ξενοφοβία κ.ά.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η θεματολογία των πολιτιστικών προγραμμάτων εκτείνεται σε ένα ευρύτατο φάσμα τομέων πολιτισμού και τεχνών (χορού, θεάτρου, μουσικής, εικαστικών τεχνών, κλπ.).

Ενδεικτικά τα Πολιτιστικά Προγράμματα, είναι δυνατόν να αναπτυχθούν σε δράσεις όπως:

- Θεατρικό εργαστήριο: ανάπτυξη παραστατικών δεξιοτήτων των μαθητών, προετοιμασία παράστασης θεατρικού έργου επώνυμου συγγραφέα, δημιουργία πρωτότυπης παράστασης των μαθητών, θεατρικό αναλόγιο, κ.ά.
- Μουσικό / χορευτικό εργαστήριο, για παράδειγμα συγκρότηση χορωδίας, συνόλων (φωνητικών, ορχηστρικών, μικτών), ομάδας σύγχρονου χορού, παραδοσιακών χορών κ.λπ. Μια τέτοια δραστηριότητα, για να συνιστά πρόγραμμα, προϋποθέτει πρακτική και θεωρητική προσέγγιση του θέματος (π.χ. παραδοσιακοί χοροί μιας συγκεκριμένης περιοχής και διερεύνηση των ιστορικών, κοινωνικών, οικονομικών παραγόντων που επηρεάζουν την εξέλιξή του ή αφιέρωμα στην φορεσιά της περιοχής, τα κοσμήματα που την συνοδεύουν κ.ά.).
- Εικαστικό εργαστήριο: πρακτική και θεωρητική προσέγγιση μιας συγκεκριμένης μορφής τέχνης (κεραμικής, ψηφιδωτού, αιογραφίας, κ.λπ.), μελέτη κινημάτων και τεχνοτροπιών, συγκρότηση ομάδας αισθητικής παρέμβασης στον χώρο του σχολείου κ.λπ.
- Λογοτεχνικό εργαστήριο: μελέτη λογοτεχνικών ρευμάτων, δημιουργιών, έργων, καθώς και δημιουργική γραφή.
- Προγράμματα προώθησης της ανάγνωσης
- Μαθητικός τύπος: έκδοση εφημερίδας ή περιοδικού σε έντυπη ή και ηλεκτρονική μορφή. Η δραστηριότητα αυτή, για να συνιστά πρόγραμμα, προϋποθέτει συγκεκριμένη συντακτική

ομάδα μαθητών, η οποία θα έχει την ευθύνη της συγκέντρωσης, επιλογής, σύνταξης και παρουσίασης της ύλης. Ένα μαθητικό έντυπο, ανάλογα με τον χαρακτήρα του, παρακολουθεί την επικαιρότητα, τα τοπικά και παγκόσμια γεγονότα, περιλαμβάνει συνεντεύξεις, ανταποκρίσεις, παρουσιάσεις, ανακοινώσεις, κ.ά. Δεν αποτελούν πρόγραμμα τεύχη που συγκεντρώνουν τις συνθετικές εργασίες των μαθητών κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς ή παρουσιάζουν απλώς τις δραστηριότητες της σχολικής μονάδας.

- Παιδί και παιχνίδι
- Λέσχη φωτογραφίας: γνωριμία με την τέχνη και τεχνική της φωτογραφίας, πρακτική άσκηση με αφορμή συγκεκριμένο θέμα και στόχο τον συνδυασμό θεωρίας και πράξης.
- Θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς και τοπικής ιστορίας και μυθολογίας (αρχιτεκτονική κληρονομιά μιας περιοχής, μνημεία, μουσεία), θέματα κοινωνικά (ρατσισμός, πρόσφυγες) με προσέγγιση μέσω των διαφόρων μορφών τέχνης (πολιτιστικά στοιχεία των μεταναστών και προσφύγων, όπως τραγούδια, χοροί, έθιμα), θέματα λαογραφικά (ήθη, παραδόσεις, παιχνίδια) κ.λ.π.
- Δημιουργία ντοκιμαντέρ με θέματα όπως πορτραίτα προσωπικοτήτων, θέματα της τοπικής κοινωνίας ή της καθημερινής ζωής κλπ.
- Κινηματογραφική Λέσχη: γνωριμία με την τέχνη και την τεχνική του κινηματογράφου μέσα από τις προβολές ταινιών, αφιερώματα σε σκηνοθέτες, πρακτική άσκηση δημιουργίας κινηματογραφικού ή διαφημιστικού σποτ κ.λπ.
- Ανθρώπινα Δικαιώματα μέσα από τον πολιτισμό και τις τέχνες.
- Άλλα καινοτόμα πολιτιστικά προγράμματα.